

Секція: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит.

Закорко В.В.

студент 1м курсу, гр. ЗОіО 1701,

спеціальності «Облік і оподаткування»,

Сумський національний аграрний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ПДВ

Податок на додану вартість в Україні є одним із основних джерел формування доходів Державного бюджету. Він є податком на споживання, і кінцевий споживач виступає його платником. ПДВ досить складний та суперечливий податок. Часто можна зустріти думку, що саме ПДВ є одним із факторів, які не дають економіці розвиватися, що він є корупційним та дестабілізуючим фактором в економіці. Звичайно, що сам по собі жоден податок не може бути злочинним чи корупційним. Його таким роблять держслужбовці, які в результаті своєї непрофесійності, а деякі і свідомо, заклавши можливості для протиправних оборудок. Проте, навіть якщо ПДВ – це наша податкова доля, немає нічого поганого в тому, щоб шукати шляхи здешевлення цього податку для економіки та для бізнесу.

Ці негативні риси функціонування ПДВ зумовлені недосконалістю організації обліку, звітності та контролю за ним, тому дослідження цієї теми є особливо актуальним.

Досить широко відома головна проблема, яка виникає при відображенні ПДВ в бухгалтерському обліку. Вона пов'язана з тим, що правило першої події, яке використовується для визначення ПДВ не співпадає з моментом визнання доходів та витрат в бухгалтерському обліку. Ця проблема досить широко досліджена у працях таких вчених як: Будько О. В., Бутинець Ф.Ф., Хомин П.Я., Гарасим П.М., Гарасим А.П. [1-2].

При отриманні передоплати підприємство використовує субрахунок 643 «Податкові зобов'язання», на якому згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і

господарських операцій підприємств і організацій, ведеться облік суми податку на додану вартість.

Субрахунок 643 є пасивним, транзитним, оскільки на ньому тимчасово, за дебетом обліковується сума ПДВ, яка в момент отримання авансу визнана як податкове зобов'язання. При цьому дебетові обороти на субрахунку 643 виникають раніше за кредитові і до моменту здійснення заключної операції (відвантаження товарів, робіт, послуг) будуть відображені у складі статті Балансу «Інші оборотні активи», що необґрунтовано збільшує активи підприємства. Якщо на момент складання фінансової звітності не отримані товари (послуги), то сума податкового кредиту, підтвердженого податковою накладною, буде відображатися в пасиві Балансу за статтею «Інші поточні зобов'язання». В той же час фактично ніяких зобов'язань у підприємства не виникає.

Ще однією із актуальних проблем є відсутність наскрізного контролю податківців за фактичною сплатою ПДВ, що породило нечувані зловживання, корупцію та розкрадання бюджетних коштів. Якщо в ланцюгу покупець-продавець хтось не перерахував кошти до бюджету, а кінцевий продавець товару, наприклад експортер, вимагає від Держказначейства відшкодування ПДВ, то держава замість доходу отримує чисті збитки. Цікавим також є і спосіб обліку ПДВ-відшкодування. Відшкодування ПДВ з бюджету відображається у фіскальних рахунках, як дохід з від'ємним знаком. За логікою таке відображення вірне, однак, такий підхід дає можливість маніпулювати показниками наповнення бюджету. Так можна «регулювати» обсяги повернення ПДВ: «робите» менше відшкодування і доходи бюджету показують вражаюче зростання [3, с. 7].

Досить високою проблемою є накопичення ПДВ-заборгованості перед експортерами. Вирішити цю проблему можна цінними паперами. ПДВ-облігації мають чіткий статус державного боргу і у випадку непогашення тягнуть за собою технічний дефолт країни. В той час сама по собі ПДВ-заборгованість ніяких жорстких зобов'язань на урядовців не накладає (навіть пеня за затримку

виплати не сплачується). Окрім того, ПДВ-облігаціями активно цікавляться фінансові інституції (щоправда зі значними дисконтом), що робить ці папери досить ліквідними. Але є один нюанс. ПДВ-облігації у фіскальних рахунках відображаються як ПДВ-відшкодування грошима, хоча жодної копійки на це з бюджету не витрачається. Як наслідок, під час випуску ПДВ-облігацій занижується показник реальних надходжень до бюджету.

І проблема бухгалтерського обліку ПДВ, і проблема відшкодування, і проблема вартості оборотних коштів для ПДВ-кредитування можливо вирішувати, головне бажання всіх зацікавлених сторін.

З бухгалтерської точки зору для бюджету немає ніякої різниці, чи ви підтримуєте підприємства, витрачаючи значні субсидії на, чи держава просто бере на себе вартість ПДВ-кредитування, яке так сильно дратує бізнес. Але ці два підходи мають різну ефективність. У першому випадку (державна підтримка економіки) ми маємо неефективність, корупцію, а у другому випадку (держава кредитується за рахунок банків, а не бізнесу) виробники мають шанс отримати реальне полегшення умов ведення бізнесу без створення дисбалансів, що зменшить собівартість виробництва (принаймні буде менша потреба в обігових коштах, які коштують 15–20% річних).

Тож корегування назв бухгалтерських рахунків з обліку ПДВ, прозоре відшкодування ПДВ та протидія схемам з ухиляння сплати ПДВ забезпечить досягнення високої ефективності податку на додану вартість в найкоротші строки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський податковий облік [Текст]: навч. посібник / Ф.Ф. Бутинець, С.Л. Береза; ЖДТУ. – Житомир, 2004. – 384 с.
2. Гарасим П.М., Гарасим А.П., Хомин П.Я. Податковий облік і звітність на підприємствах. Монографія. – Л.: Українські технології, 2011. – 167 с.
3. Дмитро Боярчук. Цікаві факти про ПДВ // Проект «Популярна економіка: ціна держави» - 2014. - № 26. – с. 1-13